

Posudek k výskytu chráněných druhů živočichů ve 20 bytových domech na sídlišti v Milíně

Úvod

Posudek k výskytu chráněných druhů živočichů ve 20 bytových domech na sídlišti v Milíně byl zpracován na základě objednávky Obecního úřadu Milín, 11. května 27, 262 31 Milín (IČ: 00242730). Důvodem pro provedení průzkumu a zpracování posudku byl plánovaný projekt rekonstrukce a zateplení uvedených budov v rámci dotačního programu IROP. V rámci projektu je dle sdělení Ing. arch. Jana Praislera plánováno u všech sledovaných domů zateplení stěn vnějšího pláště, zateplení stropu horního podlaží položením vrstvy izolace na podlahu půdy včetně přetažení izolace přes pozednici a zateplení stropů sklepů s cílem vytvořit uzavřenou obálku budovy. Současná římsa bude ubourána a stávající přístupy do podstřeší zaniknou, pod přesahem střechy však bude vytvořena nová římsa. U dvou domů s eternitovou střechou (č.p. 242 - 243 a 244 - 246) je součástí projektu také rekonstrukce střechy včetně výměny střešní krytiny. U domů s balkony dojde navíc k ubourání a výměně stávajících zděných balkonů, u některých dalších domů též k odstranění střešních vikýřů a související úpravě střechy.

Podkladem pro zpracování posudku bylo provedení zoologického průzkumu, jehož cílem bylo zhodnotit přítomnost hnízdišť ptáků a úkrytů netopýrů ve všech předmětných budovách, prověřit aktuální výskyt těchto chráněných druhů a případně navrhnout potřebná opatření k zajištění jejich ochrany při plánovaných stavebních úpravách.

Metodika

Dle zadání objednatele bylo sledováno celkem 20 bytových domů s č.p. 201 – 260 (viz mapa v příloze). Jedná se o dvoupodlažní cihlové domy se dvěma až šesti vchody. Domy mají valbovou střechu, v naprosté většině případů krytou taškami, pouze u dvou domů je střecha eternitová s dřevěným podbitím. Půdní prostory jsou přístupné z vnitřku domů a jsou různou mírou využívány jako skladiště, případně jako sušárny prádla. Fasáda domů je celistvá, na některých stěnách domů se však nachází šterbinové otvory, které odvětrávají či alespoň v minulosti odvětrávaly vnitřní prostory bytů. Podstřešní římsa je oblouková (u naprosté většiny domů), případně rovná a vykazuje různou míru poškození, díky němuž zde vznikají různé velké přístupové otvory a šterbiny do podstřešních prostor, které mohou být využívány synantropními ptáky i netopýry.

Průzkum uvedených bytových domů byl realizován ve dnech 23. 9. a 26. 9. 2016 v souladu se závaznou „Metodikou posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů“ Ministerstva životního prostředí. Byla provedena

jednak vizuální kontrola vnějšího pláště budov s pomocí dalekohledu za účelem vytipování přítomnosti potenciálních úkrytů netopýrů a hnízdišť ptáků, jednak podrobná prohlídka půdních prostor - podlahy, trámů, střešní krytiny a rovněž prostor mezi pozednicí, krokviemi a okrajem střechy - za účelem zjištění aktuální přítomnosti netopýrů, případně dohledání pobytových stop po výskytu netopýrů nebo hnízdění ptáků (zabarvení trámů, trusu, hnízd, zbytků hnízd apod.). Průzkum zajišťovaly vzhledem k rozsahu zakázky dvě pracovnice ČESON – Mgr. Dita Weinfurová (domy č.p. 208 – 210, 215 - 216, 217 – 219, 222 -224, 225 a 226 – 227) a RNDr. Petra Schnitzerová, Ph.D. (ostatní čísla popisná).

Ačkoliv na plášti budov byly nalezeny potenciální úkryty netopýrů za větracími otvory, vzhledem k termínu zadání zpracování průzkumu, vývoji počasí a rozsahu zakázky již nebylo možné provést další pozorování domů v době večerní výletové aktivity netopýrů za účelem spolehlivého zjištění rozsahu využívání těchto úkrytů. Vzhledem k tomu, že ani případná jednorázově provedená podzimní kontrola by nemusela odhalit přítomnost netopýrů v jiném (zejména letním) období roku, byla zde navržena základní preventivní a kompenzační opatření k zajištění ochrany netopýrů a jejich úkrytů pouze na základě zjištěné existence potenciálních úkrytů a znalosti biologie druhů, které by je mohli využívat.

Výsledky

1. Domy s výskytem jiříček, rorýsů i netopýrů

Jedná se o tři domy č.p. 252 – 255, č.p. 256 – 258 a č.p. 259 – 260.

Milín 252 – 255

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 4 vchody, rovná střešní římsa.

Na východní a severní stěně domu bylo zaznamenáno hnízdění jiříček obecných (*Delichon urbica*) - obr. 1. Jedno hnízdo se nachází pod balkónem na č. p. 254, známky po stavění hnízd i pod ostatními balkony na č.p. 254 a 255. Jedno hnízdo je na severní stěně pod střešní římsou č.p. 253.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet ve štěrbinách za větracími otvory na severní (16 otvorů) a západní (12 otvorů) stěně domu.

U komínů na půdě (v části nad č.p. 255 a 254) byl nalezen trus menšího druhu netopýra, může se jednat o některý z druhů rodu *Plecotus* nebo menších zástupců rodu *Myotis* (obr. 3a). Dle množství trusu se nejedná o letní kolonii, ale pouze o přechodný úkryt jednotlivců. Jako úkryt mohou netopýři využívat štěrby kolem komína či v hřebeni střechy (obr. 3b). Tyto štěrby mohou sloužit též jako jejich vletové otvory.

V prostorech mezi okrajem střechy a pozednicí byly na několika místech nalezeny známky hnízdění rorýsů obecných (*Apus apus*), konkrétně trus, zbytky vajíček či zbytky hnízd (obr. 4). Jedná se zejména o všechny rohové části střechy, východní stranu a severní stranu budovy. Hnízdění ale nelze vyloučit ani v ostatních částech, kde se nachází přístupové otvory. Jako přístupové otvory slouží rorýsům a dalším ptákům otvory a štěrby pod

okapem, mezi okrajem střechy a obvodovou zdí, různě poškozením okraje římsy apod. (obr. 4). Dále zde byla nalezena hnízda vrabců (obr. 5) a některých dalších blíže neurčených zástupců drobných pěvců.

Obr. 1 Hnízdo jirůček obecných pod balkónem na východní straně na č. p. 254.

Obr. 2 Pohled na severní a západní stranu domu č.p. 252 – 255, kde se nachází potenciální úkryty netopýrů v dutinách za šterbinovými větracími otvory u jednotlivých bytů.

Obr. 3 Trus netopýřů u paty komína (a) a možný letní úkryt netopýřů ve štěrbině u komína (b).

Obr. 4 Prostory za pozednicí, kde byly nalezeny stopy po hnízdění rorýsů (a-d), včetně zbytků vajíček (c). Viditelné jsou přístupové otvory a štěrbiný pod okrajem střechy.

Obr. 5 Hnízdo vrabce domácího (*Passer domesticus*) pod okrajem střechy.

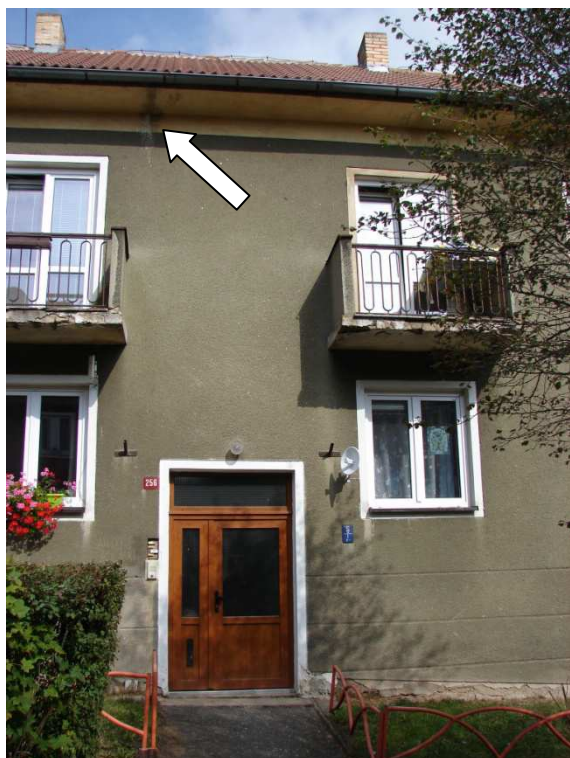
Milín 256 – 258

Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru L s valbovou střechou, 3 vchody, rovná střešní římsa.

Na jižní a východní stěně domu bylo zaznamenáno hnízdění jiříček obecných. Dvě hnízda se nachází na jižní stěně pod balkonem č.p. 256 (obr. 6), jedno pod balkonem a pod střešní římsou č.p. 257 (obr. 7). Na východní stěně jsou dvě hnízda pod římsou č.p. 257 a jedno pod balkonem na č.p. 258 (obr. 8). Zbytky hnízd jiříček byly dále nalezeny také pod severní římsou č.p. 256.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet ve štěrbinách za větracími otvory na severní (12 otvorů) a západní (10 otvorů) stěně domu (obr. 9). Výskyt netopýrů ani jejich pobytové stopy v prostoru půdy nebyly zjištěny.

Přístupová štěrbina pod střechou vedoucí do prostoru mezi okrajem střechy, pozednicí a římsou je na většině míst ucpaná pomocí pásu skelné vaty. Přesto byla nalezena řada míst (celkem cca 19), kde již došlo k porušení ucpávky a kde byla za přístupovými otvory nalezena jak hnízda vrabců domácích (*Passer domesticus*), tak i známky hnízdění (trus, zbytky hnízd) rorýsů obecných (*Apus apus*) – obr. 10. Jedná se zejména o rohové části střechy, východní a jižní stranu budovy. Hnízdění rorýsů ale nelze vyloučit ani v ostatních částech, kde se, byť sporadicky, rovněž nachází přístupové otvory do podstřeší.

Obr. 6 Hnízda jiříček obecných pod balkonem na domě č.p. 256.

Obr. 7 Hnízdo jiříček obecných pod římsou na jižní straně domu č.p. 257.

Obr. 8 Hnízda jiříček obecných pod římsou na východní straně domu č.p. 257.

Obr. 9 Detail části větracích otvorů na západní straně domu, za kterými se nachází potenciální úkryty netopýrů.

Obr. 10 Místa pod okrajem střecha za pozednicí, kde byla nalezeny přístupové otvory a stopy po hnízdění rorýsů (a, b, c, d).

Milín 259 – 260

Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru L s valbovou střechou, 2 vchody, rovná střešní římsa.

Na jižní a východní stěně domu bylo zaznamenáno hnízdění jiříček obecných, celkem se jednalo o pět hnízd. Jedno hnízdo se nachází na jižní stěně pod střešní římsou č.p. 259, další pod římsou a balkonem na východní stěně č.p. 259 (pod druhým balkonem jsou patrné stopy po dvou hnízdech). Na č.p. 260 je dále jedno hnízdo po římsou na východní stěně u SV rohu domu a jedno hnízdo pod římsou na západní straně u vnitřního JZ rohu domu (obr. 11 – 13). Na dalších místech byly na fasádě nalezeny stopy po umístění hnízd tohoto druhu v minulosti.

Fasáda domu je celistvá, potenciální úkryty štěrbinových druhů netopýrů se však mohou nacházet za 4 větracími otvory na severní stěně domu č.p. 260. Na západní stěně domu je dále 6 větracích otvorů, ve kterých chybí mřížky (obr. 13 – 14). Vznikají tak obdélníkové výklenky, ve kterých byly nalezeny zbytky hnízd drobných pěvců (pravděpodobně rehků domácích, lejsků šedých či vrabců sp. apod.). Tyto pobytové stopy se nachází ve všech šesti výklencích.

U paty tří komínů v části půdy nad č.p. 260 byl nalezen trus menšího druhu netopýrů, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo malého druhu rodu *Myotis* (obr.

14). Vzhledem k množství se pravděpodobně jedná pouze o přechodný úkryt jednotlivců v teplém období roku.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na většině střechy důkladně zevnitř vymazán a zaslepen maltou, pouze u rohů střechy (obr. 15, 16) a na celé západní stěně č.p. 260 je štěrbina pod okrajem střechy bez malty (obr. 17) a prostory za pozednicí (i půda) jsou díky tomu přístupné pro ptáky i netopýry. V těchto místech nelze zcela vyloučit ani hnízdění rorýsů obecných. Na několika místech byla nalezena také stará hnízda vrabců domácích.

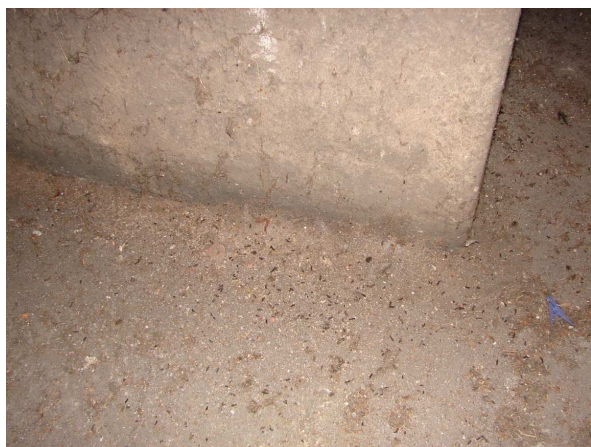
Obr. 11 Jižní a východní stěna domu č.p. 259 s hnízdy jiříček obecných pod střešní římsou.

Obr. 12 Východní stěna domu č.p. 260 s hnízdem jiříček obecných pod střešní římsou.

Obr. 13. Západní strana domu s hnízdem jiříček obecných pod střešní římsou (šipka) a hnízdy drobných pěvců ve větracích otvorech, ze kterých chybí mřížky (označeno kroužky). Vpravo detail větracího otvoru bez mřížky, ze kterého vyčnívá hnízdní materiál.

Obr. 14 Netopýří trus nalezený kolem komínů.

Obr. 15 Většina střechy má maltou zaslepenou šterbinu mezi střechou a okrajem římsy.

Obr. 16 Šterbina v jihozápadním rohu č.p. 260, u níž byly nalezeny známky možného hnízdění ptáků (peří, trus).

Obr. 17 Přístupová šterbina podél západní strany budovy u č.p. 260.

2. Domy, kde se nachází velmi významná hnízdiště rorýsů a úkryty netopýrů

2.1 Domy s eternitovou střechou

Milín 242 – 243

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 2 vchody, rovná střešní římsa. Střešní krytina je tvořena eternitem s dřevěným podbitím ze spodní strany. Plánována je oprava střechy včetně výměny střešní krytiny.

Fasáda je celistvá, bez větších škvír, prasklin či výklenků (obr. 18). Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za 8 větracími otvory na východní stěně domu (obr. 19). Hnízda jiřiček ani jiných druhů ptáků na stěnách domu nejsou.

U komína na půdě bylo nalezeno malé množství trus menšího druhu netopýra, pravděpodobně rodu *Plecotus* nebo malého zástupce rodu *Myotis*. Jedná se pouze o přechodný úkryt jednotlivých zvířat (obr. 20). Pro přístup na půdu s největší pravděpodobností využívají škvíru mezi obvodovou zdí (resp. římsou) a okrajem střechy (např. obr. 21).

Prostory mezi pozednicí a okrajem střechy jsou velmi významným hnízdištěm rorýse obecného. Rorýsi hnízdí na všech stranách domu, celkem zde bylo nalezeno minimálně 15 míst s pozůstatky hnízd, trusem a zbytky vajec (obr. 21 – 25). Vzhledem k tomu, že prostory jsou velice dobře přístupné prakticky po celém obvodu domu dostatečně velkou škvírou mezi obvodovou zdí a okrajem střechy, je velmi pravděpodobné, že zde hnízdí větší počet párů.

Obr. 18 Západní strana domu č.p. 242 – 243.

Obr. 19 Východní strana domu č.p. 242 – 243. U pravého okraje jsou vidět štěrbinové větrací otvory.

Obr. 20 Netopýří trus nalezený na zemi kolem komína a úkryt netopýřů ve škvíře mezi trámy kolem komína.

Obr. 21 Hnízdiště rorýse obecného za pozednicí. V horní části obrázku je vidět světlo prosvítající širokou štěrbinou mezi okrajem střechy a římsou, která slouží jako vletový otvor.

Obr. 22 Pozůstatky hnízdění rorýsů pod okrajem střechy za pozednicí.

Obr. 23 Pozůstatky hnízdění rorýsů pod okrajem střechy za pozednicí.

Obr. 24 Hnízdo rorýsů pod okrajem střechy za pozednicí včetně zbytků trusu.

Obr. 25 Hnízdo rorýsů na zbytcích hnízda vrabců pod okrajem střechy za pozednicí, včetně zbytků trusu a vajec.

Milín 244 – 246

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 3 vchody, rovná střešní římsa. Střešní krytina je tvořena eternitem s dřevěným podbitím ze spodní strany (obr. 26 - 27). Kromě zateplení je zde plánována i oprava střechy.

Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za 16 větracími otvory, které jsou na severní stěně domu čp. 244 a 245 (obr. 26). Hnízda jiříček ani jiných druhů ptáků na stěnách domu nejsou.

U komína na půdě č.p. 245 bylo nalezeno malé množství trus menšího druhu netopýra, pravděpodobně rodu *Plecotus* nebo *Myotis*. Jedná se pouze o přechodný úkryt jednotlivých zvířat.

Prostory mezi pozednicí a okrajem střechy jsou po celém obvodu střechy velmi dobře přístupné pro ptáky i netopýry dostatečně velkou škvírou mezi obvodovou zdí a okrajem střechy (obr. 28 - 30). Bylo zde nalezeno minimálně 11 míst, která vykazují pobytové stopy po hnízdění rorýsů (zbytky hnízd, hnízdní kotlinky, trus), je však velmi pravděpodobné, že zde může hnízdit větší počet párů tohoto druhu. Kromě toho nelze vyloučit hnízdění ani některých menších druhů pěvců.

Obr. 26 Severní stěna domu s větracími otvory.

Obr. 27 Pohled zevnitř z půdy na dřevěné podbití střechy domu č.p. 244 – 246.

Obr. 28 Štěrbina mezi okrajem střechy a obvodovou zdí – vletový otvor pro rorýse a netopýry.

Obr. 29 Pohled na vletové otvory patrné v okraji římsy zvnějšku na SV rohu budovy.

Obr. 30 Místa hnízdění rorýsů pod okrajem střechy za pozednicí. Dobře viditelné jsou vletové otvory ve značně poškozené římse.

2.2 Domy s opravenou střechou, pokrytou taškami

Milín č.p. 215 – 216

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 2 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet v dutinách za devíti větracími otvory ve stěnách domu (obr. 31 – 32). Sedm otvorů se nachází na severní a dva na západní straně domu. Hnízda jiříček ani jiných druhů ptáků zde nejsou.

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. V prostoru mezi pozednicí a okrajem střechy se však téměř po celém obvodu domu nachází vhodné přístupové štěrby pro rorýse a další ptáky. Na řadě míst zde byly nalezeny pobytové stopy po hnízdění rorýsů obecných i po hnízdění drobných pěvců, zejména vrabců domácích (hnízdni materiál, zbytky vajíček, trus – obr. 33 a 34). Za pozednicí na jižní straně č.p. 216 byl nalezen také jeden kadáver mláděte rorýse.

Obr. 31 Severní strana domu s větracími otvory. V rohu domu je patrné také poškození římsy, kde se nachází jeden z přístupových otvorů do podstřeší.

Obr. 32 Severní strana domu. Nad levým horním oknem dle obyvatelky bytu pozorovány zálety rorýsů.

Obr. 33 Pobytové stopy po hnízdění rorýsů a drobných pěvců v prostoru mezi pozednicí a okrajem střechy.

Obr. 34 Pobytové stopy po hnízdění rorýsů a drobných pěvců v prostoru mezi pozednicí a okrajem střechy.

Milín, č.p. 217 – 219

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet v dutinách za větracími otvory, které jsou tvořeny svislými štěrbinami na severní straně (10 otvorů, dva otvory jsou uzavřené) a na východní straně č.p. 217 (2 otvory). Na jižní stěně mezi č.p. 217 a 218 se nachází v římse hluboká štěrbina (obr. 35), ve které také nelze vyloučit úkryt netopýrů. Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. V místě mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí se však nachází vhodné přístupové štěrbinu pro ptáky a to

zejména na severní a západní straně č.p. 217, na jižní straně č.p. 217, 218 i 219, v rohu jižní stěny č.p. 217 je současně výrazné poškození atikové římsy (obr. 36). Tyto prostory jsou hojně využívány jako hnízdiště rorýsů obecných i vrabců domácích, což dokládají četné zbytky hnízd i množství trusu.

Obr. 35 Potenciální úkryt netopýrů – prasklina v římsce na jižní stěně domu mezi č.p. 217 a 218.

Obr. 36 Jižní stěna budovy, šipky ukazují místa s výrazným poškozením atikové římsy.

Milín 231 – 236

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 6 vchodů, oblouková střešní římsa.

Fasáda je celistvá, bez větších škvír, prasklin či výklenků. Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za některými z 24 větracích otvorů na severní stěně domu a dále za dvěma větracími otvory na východní stěně domu č.p. 236 (obr. 37 – 38). Hnízda jiříček na domě nejsou. Mezi okrajem římsy a střechou zejména jižní straně domu se na řadě míst nachází hnízda vrabců, jak dokladuje patrný vyčnívající rostlinný hnízdní materiál (obr. 39).

Na půdě č.p. 231 a 235 byl u komínů nalezen trus menšího druhu netopýrů, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo malého druhu rodu *Myotis* (obr. 40). Jedná se pouze o přechodný úkryt jednotlivců v teplém období roku.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na velké části domu zaslepen maltou nebo zasypán starými střešními taškami a dalším odpadem, na mnoha místech se však zároveň nachází vhodné přístupové štěrbiny pro ptáky i netopýry. U těchto přístupových otvorů bylo nalezeno minimálně 20 míst, která vykazují jasné pobytové stopy po hnízdění rorýsů (hnízdni kotlinky, vajíčka, trus nebo kostra rorýse – obr. 41 - 43) a také některých drobných pěvců (zbytky hnízd, trus, mrtvé mládě – obr. 43). Jedná se zejména o jižní a severní stranu střech všech domů, několik míst s hnízdišti však bylo zjištěno i na východní a západní straně celého bloku. Občas se v podstřeší nalézají i starší hnízda vrabců domácích, kteří ale nyní hnízdí zejména na římse vně půdních prostor (viz výše a obr. 39).

Obr. 37 Severní strana domu č.p. 231 – 236

Obr. 38 Detail větracích otvorů na severní stěně domu č.p. 231 -236.

Obr. 39 Materiál z hnízd vrabců vyčnívající z římsy pod okapem na jižní stěně domu.

Obr. 40 Trus netopýrů u paty komínů na půdě č.p. 231 a 235.

Obr. 41 Hnízdní kotlinka rorýse za pozednicí, patrný je též vletový otvor pod okrajem střechy.

Obr. 42 Hnízdo s kostrou rorýse, vajíčky a trusem na západní straně č.p. 236.

Obr. 43 Místa s pobytovými stopami po hnízdění rorýsů za pozednicí (a,b,c) a kostra mláděte drobného pěvce (d). Šipky označují umístění vletových otvorů.

Milín 237 - 239

Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru L s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Fasáda je celistvá, bez větších škvír, prasklin či výklenků (obr. 44). Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se však mohou nacházet za některými z 19 větracích otvorů na severní a západní stěně domu (obr. 45 - 46). Hnízda jiříček na domě nejsou.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na většině střechy zaslepen maltou nebo zasypán starými střešními taškami a dalším odpadem, ale zejména na severně orientovaných stranách střech č.p. 237 a 239 byla nalezena řada přístupových štěrbin a otvorů pod ohybem tašek nebo v porušení malty. V těchto částech podstřeší se nachází řada míst s trusem drobných pěvců (obr. 47 – 48) a zřejmě slouží jako jejich nocoviště, případně i hnízdiště. Nalezeny zde byly také stopy po hnízdění rorýsů, kromě severní strany č.p. 237 (obr. 49) také v severovýchodním rohu střechy č.p. 239. Minimálně čtyři hnízda rorýsů umístěná na starých hnízdech vrabců domácích byla zjištěna také na jižní straně č.p. 237 a 238 (obr. 50 - 51). Netopýři, ani jejich pobytové stopy nebyly na půdě nalezeny.

Obr. 44 Jižní stěna domu č.p. 237 - 239.

Obr. 45 Severní strana domu 237 a západní strana domu 239.

Obr. 46 Severozápadní roh domu č.p. 239 s větracími otvory.

Obr. 47 Trus a hnízdní materiál dokladující nocování a hnízdění drobných pěvců pod okrajem střechy na severní straně domu č.p. 239 a 237.

Obr. 48 Trus a hnízdní materiál dokladující nocování a hnízdění drobných pěvců pod okrajem střechy na severní straně domu č.p. 239 a 237.

Obr. 49 Hnízdo rorýse pod severním okrajem střechy č.p. 237 (peří a trus).

Obr. 50 Hnízdo rorýse na starém hníždě vrabců na jižní straně domu č.p. 237.

Obr. 51 Hnízdo rorýse na starém hníždě vrabců na jižní straně domu č.p.238.

3. Domy, kde se nachází méně početná hnízdiště rorýsů a úkryty netopýrů

Milín 201 – 204

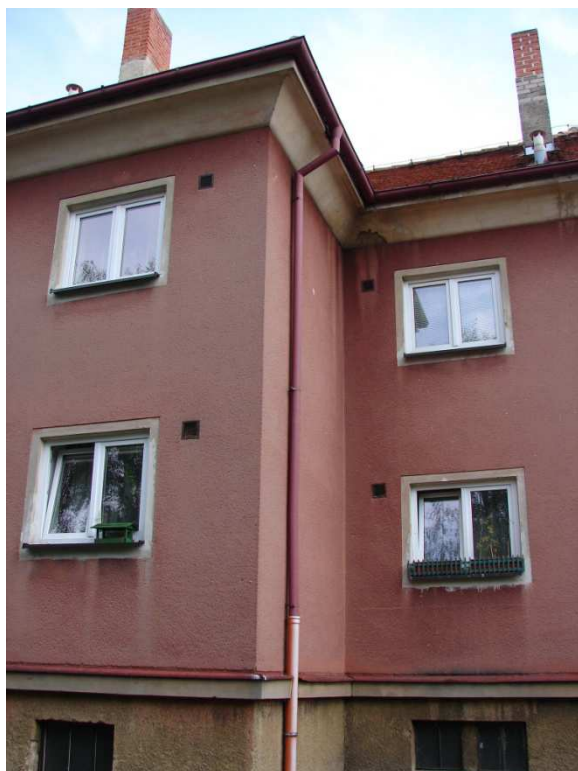
Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru zubatého L s valbovou střechou, 4 vchody, oblouková střešní římsa.

Všechny větrací otvory na severní a západní stěně domu jsou uzavřené kovovou mřížkou neprostupnou pro netopýry (obr. 52 – 53). Pouze na jednom otvoru na severní stěně č.p. 202 (v místě napojení č.p. 201) je horní okraj mřížky odchlípnutý a otvor za ní je vyplněný hnízdem vrabců domácích (obr. 54). Jiné vhodné potenciální úkryty ani hnízdiště se na plášti budovy nenachází. Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě nebyla zjištěna aktuální přítomnost netopýrů ani jejich pobytové stopy. Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na převážné většině střechy zcela zaslepen maltou, jen na několika (3 – 4) místech se nachází přístupové otvory a u nich byly nalezeny pobytové stopy po hnízdění rorýsů obecných (hnízdo nebo zbytky hnízdního materiálu, trus). Jedná se zejména o SV roh č.p. 201, dále místo blízko SV rohu č.p. 202 a JV rohu č.p. 201 (obr. 55 - 56). Kromě toho se v podstřešních prostorách nachází i stará hnízda vrabců domácích. V části půdy nad č.p. 204 bylo nalezeno několik kadáverů domácích holubů a velké množství holubího trusu (obr. 57). Holubi se na půdu dostávají otevřeným trojúhelníkovým střešním oknem na východní straně budovy.

Obr. 52 Západní stěna budovy s větracími otvory překrytými neprostupnou mřížkou.

Obr. 53 Západní stěna budovy s větracími otvory a detail neprostupné mřížky.

Obr. 54 Severní strana budovy – vlevo č.p. 202 a vpravo č.p.201. Šipka označuje otvor s hnízdem vrabců. V rohu pod okapem se nachází rovněž přístupový otvor do podstřeší (patrné na detailním obrázku), za kterým je hnízdo rorýsů.

Obr. 55 Hnízdo rorýsů obecných v SV rohu č.p. 201 (šipky označují vletové otvory).

Obr. 56 Hnízdo rorýsů obecných a vrabců domácích u SV rohu č.p. 202.

Obr. 57 Holubí trus na trámech (a) a na podlaze půdy nad č.p. 204 (b), kde byli nalezeni také mrtví holubi.

Milín 205 – 207

Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru písmene L s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty menších štěrbinových druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za některými z 16 větracích otvorů na západní a 10 větracími otvory na severní stěně domu (obr. 58 – 59). Jiné vhodné potenciální úkryty ani hnízdiště na plášti budovy nejsou, nebyla zde nalezena ani hnízda jiříček.

Na půdě nebyla zjištěna aktuální přítomnost netopýrů ani jejich pobytové stopy. Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na převážné většině střechy zcela zaslepen maltou a stavební sutí, pouze na jednom místě byl nalezen průchod a v jeho blízkosti pobytové stopy po hnízdění dvou párů rorýsů obecných (obr. 60). Uvedené místo se nachází na západní straně střechy č.p. 207, blízko za přepážkou oddělující sousední půdu č.p. 206. Občas lze na dalších místech v podstřeší nalézt stará hnízda vrabců a pravděpodobně i rorýsů, kteří zde hnízdili před opravou střechy a zaslepením přístupových štěrbin. V jižní části půdy nad č.p. 207 byl nalezen také starý trus holubů a zbytky jejich hnízd včetně koster uhynulých jedinců (obr. 61).

Obr. 58 Západi stěna části domu u č.p. 206 (v pravé části patrné větrací otvory).

Obr. 59 Severní strana domu u č.p. 205, viditelné větrací otvory (dva spodní uzavřené).

Obr. 60 Místo hnízdění rorýsů obecných na západní straně budovy nad č.p. 207. Šipka označuje přístupový otvor do podstřeší.

Obr. 61 Trus a kostry holubů v podstřeší na jižní straně budovy č.p. 207.

Milín 211 – 214

Dvoupodlažní cihlový dům ve tvaru L s valbovou střechou, 4 vchody, oblouková střešní římsa.

Na stěnách domu se nenachází žádné potenciální úkryty netopýrů ani hnízdiště ptáků, všechny větrací otvory na severní i západní straně jsou překryty nepoškozenými mřížkami. Hnízda jiříček na domě nejsou (obr. 62 - 63).

Na půdě u komína č.p. 211 byl nalezen trus menšího druhu netopýrů, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo *Myotis*. Jedná se zřejmě pouze o přechodný úkryt jednotlivců v teplém období roku.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na většině střechy zaslepen maltou nebo zasypán starými střešními taškami a dalším odpadem (obr. 64), na několika místech je však zaslepení porušeno a nachází se zde vhodné přístupové štěrby pro ptáky i netopýry. Jedná se zejména o severní část střechy domu č.p. 213, kde byla nalezena minimálně čtyři místa s pobytovými stopami po hnízdění rorýsů (obr. 65), dále jižní stranu střechy č.p. 211, kde bylo zjištěno 1 rorýsí hnízdo (obr. 66) a také jižní část domu č.p. 214, kde se především v obou rozích budovy nachází stará hnízda holubů a vrabců (obr. 64), včetně starších nánosů ptačího trusu.

Obr. 62 Jižní strana domu č.p. 211 a 212.

Obr. 63 Západní strana domu čp. 213 a 214. Větrací otvory uzavřené neporušenými mřížkami.

Obr. 64 Část střechy se zaslepeným vstupem do prostoru za pozednicí a staré hnízdo vrabců.

Obr. 65 Dvě místa na severní straně čp. 213, kde byly nalezeny stopy po aktuálním hníždění rorýsů na starém hnízdě vrabců (a) a v prohlubni za pozednicí (b).

Obr. 66 Místo hnízdění rorýsů v podstřeší na jižní straně domu č.p. 211. Šipka ukazuje vstupní otvor.

Milín 220 – 221

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 2 vchody, oblouková střešní římsa.

Devět větracích otvorů na severní stěně a dva větrací otvory na západní stěně č.p. 221 jsou uzavřené kovovou mřížkou neprostupnou pro netopýry (obr. 67 – 68). Pouze jeden otvor na severní stěně je bez mřížky, ani zde však není vhodný úkryt pro netopýry. Vzniklý výklenek by však mohl sloužit pro hnízdění některých drobných pěvců jako je např. rehek domácí či konipas bílý apod. Jiné vhodné potenciální úkryty ani hnízdiště se na plášti budovy nenachází. Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě nad č.p. 221 bylo u komína nalezeno malé množství trusu menšího druhu netopýra, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo malého druhu rodu *Myotis* (obr. 69). Podle množství trusu se jedná pouze o přechodný úkryt jednotlivých zvířat v teplém období roku. Aktuální přítomnost netopýrů na půdě nebyla zjištěna.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na převážné většině střechy zvenku zcela zaslepen maltou, na několika místech u západního okraje střechy nad č.p. 221 však byly nalezeny pobytové stopy po hnízdění rorýsů obecných (hnízdo, trus, zbytky hnízdního materiálu – obr. 70 - 71). Jako přístupový otvor slouží škvíra pod prohnutou střešní taškou nebo otvor v maltě pod okrajem střechy. Kromě toho bylo na půdě nalezeno i jedno čerstvé hnízdo vrabců a řada hnízd starších, již nepoužívaných.

Obr. 67 Severní strana domu s uzavřenými větracími otvory.

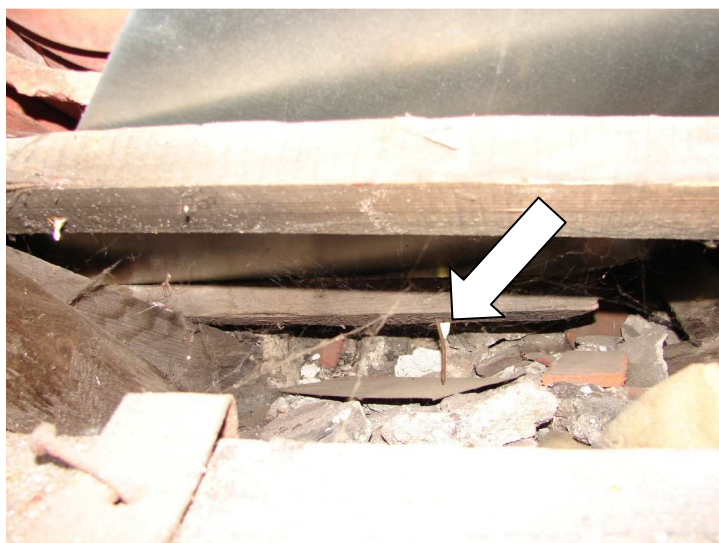
Obr. 68 Severní strana domu s uzavřenými větracími otvory (2. část).

Obr. 69 Trus netopýrů u komína na půdě č.p. 221.

Obr. 70 Hnízdo rorýsů na západní straně domu čp. 221.

Obr. 71 Hnízdo rorýsů v rohu na západní straně domu č.p. 221, šipka ukazuje vstupní otvor pod okrajem střechy.

Milín 222 – 224

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet na severní straně v dutinách za osmi větracími otvory, které jsou tvořeny svislými štěrbinami (9 otvorů, jeden je ucpán montážní pěnou). Hnízda jiříček ani jiných druhů pěvců na stěnách domu nejsou (obr. 72).

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na jižní, západní a východní straně střechy zvenku zcela zaslepen maltou. Na severní straně, zejména v její západní části (č.p. 222 a 223) zaslepení chybí a nachází se zde vhodné přístupové štěrbiny pro ptáky. Využití zejména vrabci, případně dalšími drobnými pěvci dokládá hnízdní materiál i množství trusu. Na půdě byl nalezen kadáver rorýse obecného (obr. 73), což ukazuje, že podstřešní prostory slouží i jako hnízdiště rorýsů.

Obr. 72 Pohled na jižní stranu budovy č.p. 222 – 224.

Obr. 73 Kadáver rorýse nalezený na půdě domu.

Milín 228 – 230

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za větracími otvory na dvou stěnách domu. Celkem se jedná o 10 větracích otvorů tvořených svislými štěrbinami na severní a 2 na východní stěně domu (obr. 74). Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě u komínů byl nalezen trus dvou druhů netopýrů, v hřebeni nad č.p. 230 byl pozorován jeden netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*) – obr. 75. Kromě trusu tohoto druhu se na půdě nachází i trus menších druhů netopýrů, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo *Myotis*. Podle jeho množství se jedná pouze o přechodný úkryt jednotlivců v teplém období roku.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na většině střechy zvenku zcela zaslepen maltou, na několika místech je však zaslepení porušeno a nachází se zde vhodné přístupové štěrbinny pro ptáky i netopýry. Jedná se zejména o JZ a JV rohové části č.p. 230, jižní stranu č.p. 230 a 228 a také SV rohovou část střechy č.p. 228 (obr. 74, 79). Na dvou místech u jižní stěny budovy byly nalezeny mumie rorýsů a také zbytky rorýsích hnízd s trusem (obr. 76 - 79), která dokladují hnízdění rorýsů v tomto domě. Kromě toho nalezena jen velmi stará, již rozpadlá hnízda vrabců.

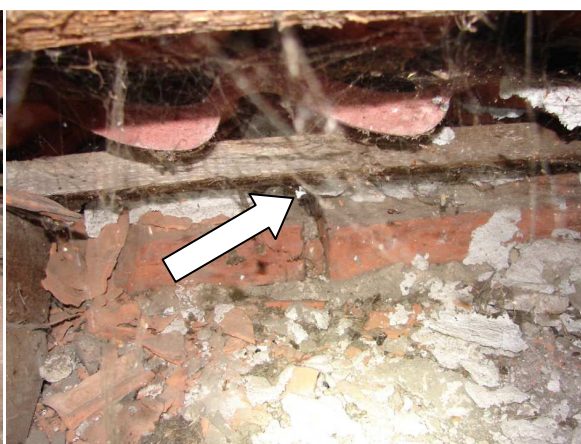
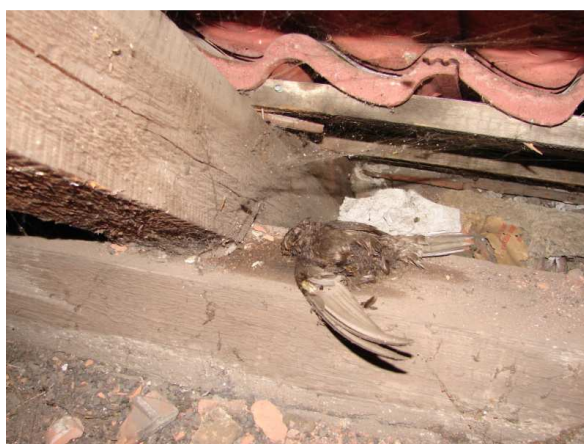
Obr. 74 Větrací otvory na východní stěně domu č.p. 230 – potenciální úkryty menších druhů netopýrů (a). SV roh domu č.p. 228 – 230, za nímž bylo nalezeno hnízdo rorýsů (b).

Obr. 75 Netopýr večerní v hřebeni střechy nad č.p. 230.

Obr. 76 Mrtvolky rorýsů nalezených u jižní stěny budovy č.p. 230.

Obr. 77 Kadáver rorýse a zbytky po hnízdění nalezené u jižní stěny budovy č.p. 228 (šipka označuje vstupní otvor vzniklý v maltě).

Obr. 78 Pozůstatky hnízdění rorýsů v prostoru za pozednicí u jižní stěny budovy.

Obr. 79 Pohled na okraj střešní římsy z jižní strany budovy, kde je viditelný ptačí trus a poškození, kudy se ptáci dostávají pod okraj střechy. V tomto místě se nachází jedno z nalezených hnízd rorýsů.

Milín 240 - 241

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 2 vchody, oblouková střešní římsa (obr. 80).

Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za osmi větracími otvory tvořených svislými štěrbinami na západní stěně domu. Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě u dvou komínů č.p. 240 i 241 byl nalezen trus menšího druhu netopýrů, pravděpodobně některého ze zástupců rodu *Plecotus* nebo *Myotis* (obr. 81). Podle množství jde pravděpodobně pouze o přechodný úkryt jednotlivců v teplém období roku.

Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na převážné většině střechy zvenku zcela zaslepen maltou, na dvou místech na východní straně však byly nalezeny přístupové otvory a pobytové stopy po hnízdění rorýsů, případně některých drobných pěvců (obr. 82).

Obr. 80 Východní strana budovy č.p. 240 -241.

Obr. 81 Trus menšího druhu netopýrů nalezený na podlaze u komína.

Obr. 82 Prostupné místo za pozednicí na východní straně domu, kde byly nalezeny stopy po hnízdění rorýsů. Šipka označuje vstupní otvor vzniklý v maltě.

4. Domy, kde nebylo zaznamenáno hnízdění rorýsů

Milín 208 - 210

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Na východní straně č.p. 209 a 210 se nachází šest větracích otvorů, na východní straně č.p. 208 jsou čtyři větrací otvory (obr. 83), z nichž jeden je ucpaný, na severní straně č.p. 209 jsou dva větrací otvory (jeden ucpaný). Dutiny za nezaslepenými štěrbinovými otvory mohou sloužit jako potenciální úkryty menších druhů netopýrů (zejména zástupců rodu *Pipistrellus*). Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na všech stěnách zcela zaslepen maltou, pouze v rohu na východní straně domu je prostupné místo. Podle nalezeného hnízdního materiálu a trusu je hojně využíváné drobnými pěvci (obr. 84 a 85).

Obr. 83 Východní strana domu č.p. 208– větrací otvory.

Obr. 84 Šipka ukazuje prasklinu atiky a prostupné místo do prostoru za pozednicí

Obr. 85 Detail praskliny v rohu na východní straně budovy – přístupový otvor do podstřeší.

Milín 225

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 1 vchod, oblouková střešní římsa (obr. 86).

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet na východní straně domu v dutinách za větracími otvory, které jsou tvořeny svislými štěrbinami. Celkem se jedná o čtyři otvory. Další vhodné místo pro úkryt netopýrů je ve štěrbinách pod oplechováním střešního vikýře (obr. 87). Hnízda jiříček na domě nejsou.

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. Přístup do prostoru mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je na všech stranách zcela zaslepen maltou, což znemožňuje hnízdění rorýsů obecných i dalších ptáků.

Obr. 86 Celkový pohled na vchodovou stranu budovy č.p. 225.

Obr. 87 Oplechování vikýře s velkými prasklinami ve zdivu, které mohou sloužit jako potenciální přístupové otvory pro štěrbinové druhy netopýrů.

Milín 226 – 227

Dvoupodlažní cihlový dům s valbovou střechou, 2 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty netopýrů se mohou nacházet v dutinách za větracími otvory, které jsou tvořeny svislými štěrbinami, na severní (16 otvorů) a západní (2 otvory) stěně domu (obr. 88 a 89). Hnízda jiríček na domě nejsou.

Na půdě nebyli nalezeni netopýři ani jejich pobytové stopy. Prostory mezi okrajem střechy a pozednicí jsou zcela uzavřeny maltovou výplní a neumožňují tak průnik synantropním živočichům do podstřeší (obr. 90). Na některých místech se zde nachází pouze velmi starý hnízdní materiál, pocházející pravděpodobně ještě z doby před rekonstrukcí střechy.

Obr. 88 Pohled na severní stranu domu č.p. 226 – 227.

Obr. 89 Větrací otvory na severní straně domu.

Obr. 90 Zcela uzavřený prostor mezi pozednicí a okrajem střechy.

Milín 249 – 251

Dvoupodlažní cihlový dům se sedlovou střechou, 3 vchody, oblouková střešní římsa.

Potenciální úkryty menších druhů netopýrů (rod *Pipistrellus*) se mohou nacházet za větracími otvory na severní stěně domu. Celkem se jedná o 20 větracích otvorů tvořených svislými štěrbinami (obr. 91). Hnízda jiřiček na domě nejsou.

Prostor mezi pozednicí, okrajem střechy a obvodovou zdí domu je pro živočichy zvenku zcela nepřístupný, na všech stěnách je zaslepen maltou (obr. 92). Nalezena zde byla pouze stará rozpadlá hnízda vrabců (obr. 93). U jednoho z komínů byl nalezen také starší trus menšího druhu netopýra a zbytky po konzumaci motýlů (obr. 94). Půda tedy může být využívána jako přechodný úkryt netopýrů, zřejmě rodu *Plecotus*, kteří mohou k přístupu na půdu využívat štěrbinu pod střešní krytinou.

Obr. 91 Severní stěna domu se štěrbinovými větracími otvory a detail charakteru otvorů.

Obr. 92 Zcela zaslepený a zvenku nepřístupný prostor mezi pozednicí a okrajem střechy.

Obr. 93 Staré rozpadlé hnízdo vrabců v prostoru mezi pozednicí a okrajem střechy.

Obr. 94 Starší trus menšího druhu netopýra a zbytky po konzumaci motýlů u paty komína.

Závěr a doporučení

Hodnocené domy na sídlišti v Milíně jsou celkově velmi významným hnízdištěm rorýsů obecných (*Apus apus*). Rorýsi zde v různém počtu hnízdí v podstřeší domů - v prostorách mezi pozednicí, římsou a okrajem střechy. Uvedené prostory jsou současně velmi často hnízdištěm některých drobných pěvců, zejména vrabců domácích (*Passer domesticus*), případně i sýkor, rehků apod. Na třech domech bylo dále zjištěno hnízdění jiříček obecných (*Delichon urbica*). Hnízda se zde nachází pod podlahou balkonů a pod rovnou střešní římsou.

Štěrbiny kolem komínů a v trámův některých domů dále slouží jako letní úkryty menších druhů netopýrů (rod *Plecotus* nebo *Myotis*), v jednom domě byl v hřebeni střechy nalezen také netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*). Ve všech případech se jedná o přechodné úkryty jednotlivých zvířat, nikoliv o letní kolonie. Na většině domů se nachází také další potenciální úkryty pro menší štěrbinové druhy netopýrů (např. rodu *Pipistrellus*) v prostorách za větracími otvory na jejich stěnách, které jsou tvořené svislými štěrbinami. Výjimkou jsou pouze tři domy (č.p. 201 – 204, 211 – 214 a 220 – 221), na nichž jsou všechny tyto otvory překryty pro netopýry neprostupnou mřížkou.

Rorýs obecný a všechny druhy netopýrů žijící v ČR patří podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, mezi zvláště chráněné živočichy. Právní ochraně podléhají také jejich úkryty a hnízdiště, a to jak přirozené, tak umělé. Na fyzické či právní osoby zasahující do úkrytu netopýrů nebo hnízdiště rorýsů nebo provádějící činnosti způsobující jejich rušení se vztahují povinnosti vyplývající z uvedeného zákona.

Jiříčka obecná, vrabec domácí a další druhy ptáků pak podléhají tzv. obecné ochraně podle § 5 uvedeného zákona. Při zateplování budov je zakázáno především úmyslné usmrcování, poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec, odstraňování hnízd, úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat.

Hodnocené domy byly na základě provedeného průzkumu rozděleny do čtyř skupin podle rozsahu výskytu hnízdících rorýsů, případně jiříček a dalších ptáků. Pro každou skupinu domů pak byly stanoveny potřebné postupy a podmínky, které by měly minimalizovat negativní dopad stavby na uvedené druhy živočichů a které proto doporučujeme dodržet při realizaci stavebního projektu:

1. Domy s výskytem jiříček, významným hnízdištěm rorýsů i úkryty netopýrů

Jedná se o domy č.p. 252 – 255, č.p. 256 – 258 a č.p. 259 – 260. Při stavebních úpravách těchto domů je třeba dodržet následující podmínky:

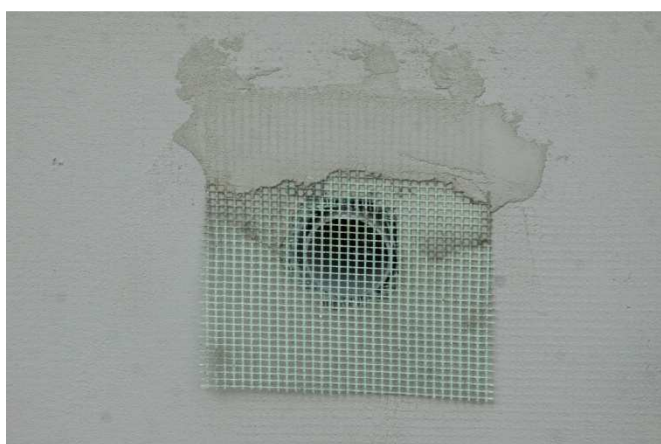
- Stavební práce nesmí probíhat v období hnízdění rorýsů, tj. v období od 20. dubna do 10. srpna.
- Vzhledem k tomu, že stávající prostory využívané k hnízdění rorýsů zaniknou, je třeba vytvořit jim náhradní hnízdiště v dutině nově vytvořené římsy. To bude na základě

konzultace s projektantem stavby zajištěno tak, že do spodní části obložení římsy z cementovláknitých desek budou vytvořeny vletové otvory o rozměrech 35 x 70 mm zhruba na střed dutiny mezi jednotlivými konci krokví. Počet zpřístupněných nově vytvořených hnízdních dutin by měl odpovídat minimálně stávajícímu rozsahu hnízdiště. Při realizaci tohoto opatření doporučujeme zajistit biologický dozor, resp. kontrolu jeho správného provedení odborníkem.

- Stavební úpravy je dále třeba provádět tak, aby nedošlo k ohrožení dalších hnízdících ptáků, zejména jiříček obecných. Jednou z možností je naplánovat práce týkající se odstraňování příslušných říms a balkonů mimo období jejich hnízdění (tj. mimo období 1. března do 30. srpna). Pokud to nebude možné, doporučujeme zabezpečit stavbu před jejich přiletem a začátkem možného hnízdění tak, aby k jejich zahnízdění v dané sezóně nedošlo. Toho lze dosáhnout jednak odstraněním starých hnízd a jednak např. instalací lanka s fábkou do příslušných míst. U domu č.p. 259 – 260 je v případě této varianty zároveň třeba zaslepit 6 výklenků na západní stěně domu. Uvedená opatření je nutné realizovat nejpozději do konce března. Zároveň je třeba pro tento zásah požádat předem orgán ochrany přírody (tj. odbor životního prostředí MěÚ Příbram) o povolení tzv. odchylného postupu podle § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Dále je žádoucí zachovat stávající hnízdní stanoviště jiříček i do budoucna. Většina v současnosti používaných fasádních barev neumožňuje přilepení jejich hnízd, a proto je nezbytné naplánovat použití vhodného typu nátěru (s vápennou složkou) alespoň na místech, kde se hnízda v současnosti nacházejí (tj. na spodní část nově vytvořené římsy a pod balkony na příslušných stěnách domů). Alternativní možností k zachování hnízdního stanoviště je instalace náhradních hnízdních podložek či umělých hnízd (viz např. obr. 95). Počet náhradních možností by měl odpovídat minimálně stávajícímu rozsahu hnízdiště (viz výsledky).
- Na průchozí větrací otvory na stěnách domů je třeba v předstihu instalovat jednosměrné uzávěry, které zajistí, že zde nedojde k uvěznění netopýrů. Jako jednosměrnou uzávěru lze použít závěs z perlinky (obr. 96), který by měl být na otvorech minimálně 5 nocí před jejich definitivním zaslepením. Toto opatření je možné realizovat pouze v období od 10.8. do 15.10. nebo od 1.4 do 15.5. (tj. mimo období výskytu letních kolonií s nevzletnými mláďaty a zimování netopýrů).
- Jako kompenzační opatření za zaniklé potenciální úkryty netopýrů za větracími otvory doporučujeme instalovat na bočních stěnách domů bez oken minimálně dvě budky pro netopýry. Budky by měly být zapuštěné do izolace. Vzhledem k charakteru projektu lze použít zejména budky polystyrenové (obr. 97), které budou podloženy vrstvou polystyrenu potřebné tloušťky a izolačních vlastností a budou tak zarovnané s fasádou domu.

Obr. 95 Ukázka hnízdnic podložek a umělých hnízd pro jiřičky obecné. Širší nabídka například na www.zelenadomacnost.com.

Obr. 96 Ukázka provedení jednosměrné uzávěry větracího otvoru, která slouží k šetrnému vystěhování netopýřů z úkrytu, ve formě závěsu z perlinky. Spodní okraj síťky zůstane volný, neměl by ale odstávat od stěny budovy a měl by spáru dostatečně přesahovat.

Obr. 97 Netopýří budky z extrudovaného polystyrenu vhodná do zateplení a ukázka její instalace. Prověřené budky tohoto typu lze objednat na www.zelenadomacnost.com a nebo www.ecoplastics.cz.

2. Domy, kde se nachází velmi významná hnízdiště rorýsů a úkryty netopýrů

Jedná se o následující domy: č.p. 242 – 243, 244 – 246, 215 – 216, 217 – 219, 231 – 236 a 237 – 239. Při stavebních úpravách uvedených domů je třeba dodržet následující podmínky:

- Stavební práce (včetně výměny střechy u domů č.p. 242 – 243 a 244 – 246) nesmí probíhat v období hnízdění rorýsů, tj. v období od 20. dubna do 10. srpna.
- Vzhledem k tomu, že stávající prostory využívané k hnízdění rorýsů zaniknou, je třeba vytvořit jim náhradní hnízdiště v dutině nově vytvořené římsy. To bude na základě konzultace s projektantem stavby zajištěno tak, že do spodní části obložení římsy z cementovláknitých desek budou vytvořeny vletové otvory o rozměrech 35 x 70 mm zhruba na střed dutiny mezi jednotlivými konci krokví. Počet zpřístupněných nově vytvořených hnízdních dutin by měl odpovídat minimálně stávajícímu rozsahu hnízdiště. Při realizaci tohoto opatření doporučujeme zajistit biologický dozor, resp. kontrolu jeho správného provedení odborníkem.
- Na průchozí větrací otvory na stěnách domů je třeba v předstihu instalovat jednosměrné uzávěry, které zajistí, že zde nedojde k uvěznění netopýrů. Jako jednosměrnou uzávěru lze použít závěs z perlinky (obr. 96), který by měl být na otvorech minimálně 5 nocí před jejich definitivním zaslepením. Toto opatření je možné realizovat pouze v období od 10.8. do 15.10. nebo od 1.4 do 15.5. (tj. mimo období výskytu letních kolonií s nevzletnými mláďaty a zimování netopýrů).
- Jako kompenzační opatření za zaniklé potenciální úkryty netopýrů za větracími otvory doporučujeme instalovat na bočních stěnách domů bez oken minimálně dvě budky pro netopýry. Budky by měly být zapuštěné do izolace. Vzhledem k charakteru projektu lze použít zejména budky polystyrenové (obr. 97), které budou podloženy vrstvou polystyrenu potřebné tloušťky a izolačních vlastností a budou tak zarovnané s fasádou domu.

3. Domy, kde se nachází méně početná hnízdiště rorýsů a úkryty netopýrů

Jedná se o následující domy: č.p. 201 – 204, 205 – 207, 211 – 214, 220 – 221, 222 – 224, 228 – 230 a 240 – 241. Při stavebních úpravách těchto domů je třeba dodržet následující podmínky:

- Stavební práce by neměly probíhat v období hnízdění rorýsů, tj. v období od 20. dubna do 10. srpna. U těchto domů je však možné v dostatečně odůvodněných případech povolit zateplování i v době hnízdění rorýsů. Při této variantě je však nutné v předstihu vyhledat a zaslepit všechny přístupové otvory do podstřeší, aby se zamezilo zahnízdění rorýsů a dalších ptáků na danou sezónu. Toto opatření lze provést pouze v období od 1. října do 30. března a pouze na základě povolené výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů podle zákona č. 114/1992 Sb., o kterou je třeba požádat odbor životního prostředí KÚ Středočeského kraje.

- Vzhledem k tomu, že stávající prostory využívané k hnízdění rorýsů zaniknou, je třeba vytvořit jim náhradní hnízdiště v dutině nově vytvořené římsy. To bude na základě konzultace s projektantem stavby zajištěno tak, že do spodní části obložení římsy z cementovláknitých desek budou vytvořeny vletové otvory o rozměrech 35 x 70 mm zhruba na střed dutiny mezi jednotlivými konci krokví. Počet zpřístupněných nově vytvořených hnízdních dutin by měl odpovídat minimálně stávajícímu rozsahu hnízdiště. Při realizaci tohoto opatření doporučujeme zajistit biologický dozor, resp. kontrolu jeho správného provedení odborníkem.
- Na průchozí větrací otvory na stěnách domů je třeba v předstihu instalovat jednosměrné uzávěry, které zajistí, že zde nedojde k uvěznění netopýrů. Jako jednosměrnou uzávěru lze použít závěs z perlinky (obr. 96), který by měl být na otvorech minimálně 5 nocí před jejich definitivním zaslepením. Toto opatření je možné realizovat pouze v období od 10.8. do 15.10. nebo od 1.4 do 15.5. (tj. mimo období výskytu letních kolonií s nevzletnými mláďaty a zimování netopýrů).
- Jako kompenzační opatření za zaniklé potenciální úkryty netopýrů za větracími otvory doporučujeme instalovat na bočních stěnách domů bez oken minimálně dvě budky pro netopýry. Budky by měly být zapuštěné do izolace. Vzhledem k charakteru projektu lze použít zejména budky polystyrenové (obr. 97), které budou podloženy vrstvou polystyrenu potřebné tloušťky a izolačních vlastností a budou tak zarovnané s fasádou domu.

4. Domy, kde nebylo zaznamenáno hnízdění rorýsů

Jedná se o domy č.p. 208 – 210, 225, 226 – 227 a 249 – 251. Stavební úpravy těchto domů je možné provádět bez termínového omezení, pouze je třeba dodržet následující preventivní podmínky k zajištění ochrany potenciálních úkrytů netopýrů, případně hnízdících pěvců:

- Na průchozí větrací otvory na stěnách domů je třeba v předstihu instalovat jednosměrné uzávěry, které zajistí, že zde nedojde k uvěznění netopýrů. Jako jednosměrnou uzávěru lze použít závěs z perlinky (obr. 96), který by měl být na otvorech minimálně 5 nocí před jejich definitivním zaslepením. Toto opatření je možné realizovat pouze v období od 10.8. do 15.10. nebo od 1.4 do 15.5. (tj. mimo období výskytu letních kolonií s nevzletnými mláďaty a zimování netopýrů).
- Pokud budou stavební úpravy probíhat v hnízdní sezóně ptáků (tj. od 1. dubna do 30. srpna) je třeba v předstihu zaslepit přístupovou šěrbinu do podstřeší na východní straně v rohu domu mezi č.p. 208 a 209 (viz obr. 84 – 85). Toto opatření lze provést pouze v období od 1. října do 30. března tak, aby se zamezilo zahnízdění ptáků na danou sezónu a předešlo se tak jejich ohrožení během odchovu mláďat.

- Jako kompenzační opatření za zaniklé potenciální úkryty netopýrů za větracími otvory doporučujeme instalovat na bočních stěnách domů bez oken minimálně dvě budky pro netopýry. Budky by měly být zapuštěné do izolace. Vzhledem k charakteru projektu lze použít zejména budky polystyrenové (obr. 97), které budou podloženy vrstvou polystyrenu potřebné tloušťky a izolačních vlastností a budou tak zarovnané s fasádou domu.

V Praze, 20.10.2016

Zpracovala: RNDr. Petra Schnitzerová, Ph.D.
Česká společnost pro ochranu netopýrů
tel: 605 870 323, e-mail: netopyr@ceson.org

Příloha – Mapa sídliště v Milíně s vyznačením sledovaných domů

Červená čísla označují zařazení domu podle zjištěného výskytu chráněných druhů živočichů, kterému odpovídají příslušné podmínky realizace stavebních úprav popsané v textu doporučení.

